

Dirbtinis intelektas: drausti negalima leisti

Vaida Masiulionytė-Dagienė

Vilniaus Universitetas, Vilniaus
Valdorfo mokykla

Kas yra dirbtinis intelektas?

Dirbtinis intelektas - tai sistemos gebėjimas teisingai interpretuoti išorinius duomenis, mokytis iš jų ir panaudoti tokias žinias, kad būtų įgyvendinti konkretūs tikslai ir uždaviniai, lanksčiai juos pritaikant.

Šaltinis: Andreas Kaplan; Michael Haenlein (2019) Siri, Siri in my Hand, who's the Fairest in the Land?

On the Interpretations, Illustrations and Implications of Artificial Intelligence,

Nuotrauka: www.iki.lt

Dirbtinio intelekto kompetencija

DI kompetencija yra kompetencijų rinkinys, leidžiantis asmenims kritiškai vertinti DI technologijas, bendrauti ir efektyviai bendradarbiauti su DI bei naudoti DI kaip įrankį internete, namuose ir darbe.

Long and Magerko 2020

Dirbtinio intelekto raštingumas

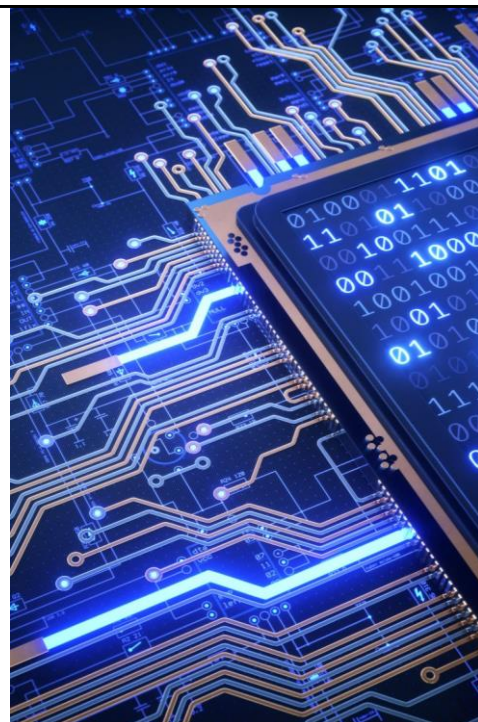
Dirbtinio intelekto raštingumas apima įgūdžius ir kompetencijas, kurių reikia norint veiksmingai naudotis dirbtinio intelekto technologijomis ir taikomosiomis programomis. Tai reiškia kritišką požiūrį į šias technologijas, jų konteksto supratimą ir gebėjimą kvestionuoti jų koncepciją ir įgyvendinimą. (<https://www.datacamp.com/blog/what-is-ai-literacy-a-comprehensive-guide-for-beginners>)

DI naudojančios programos

- Paieškos sistemos;
- Vertimų sistemos;
- Pokalbių robotai;
- .....

ChatGPT ("Chat Generative Pre-trained Transformer")

- "ChatGPT" yra pažangus dirbtinio intelekto (DI) kalbos modelis, sukurtas "OpenAI". Jis sukurtas taip, kad suprastų ir generuotų panašų į žmogaus tekstą, todėl gali dalyvauti pokalbiuose naudojant natūralią kalbą.

ChatGPT in school naudojimo pamokose pavyzdžiai

- Kasdieninėje mokinių veikloje, kaip pavyzdžiui pagalba atliekant namų darbus, aiškinantis sudėtingesnes temas;
- Kaip mokytojo asistentas, padedantis kurti užduotis ir pan.

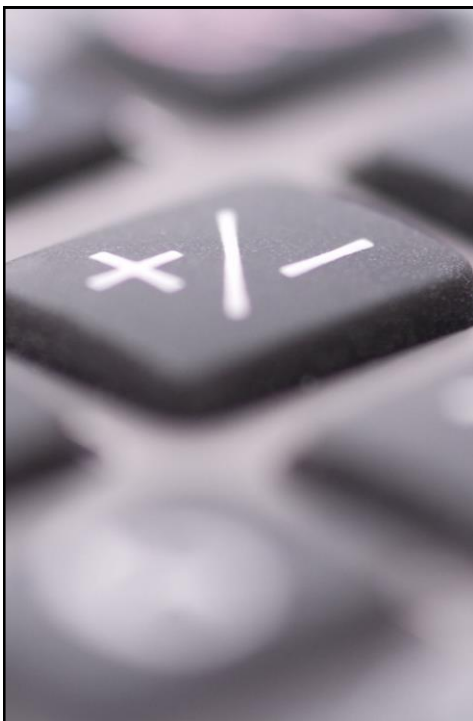

ChatGPT using in school naudojimo pamokose pavyzdžiai

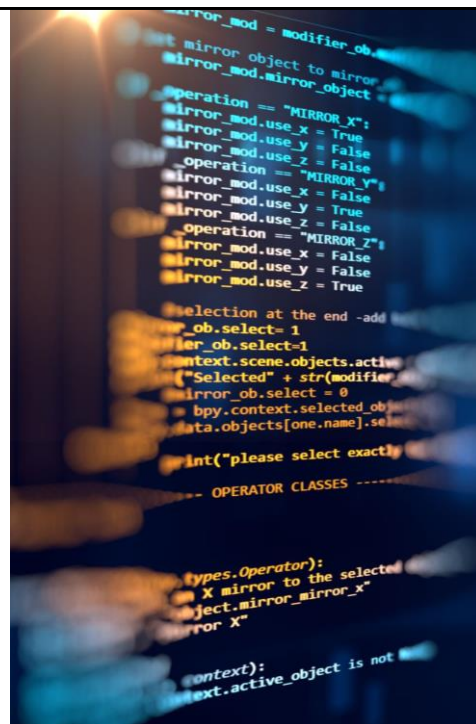
ChatGPT gali skatinti kritinio mąstymo įgūdžius:

- Skatinti mokinius patikrinti informaciją, palyginant *ChatGPT* atsakymus su patikimais šaltiniais.
- Skatinti mokinius užduoti papildomus klausimus, kad geriau suprastų *ChatGPT* pateiktus atsakymus, įsigilintų į temą.

DI etiniai aspektai

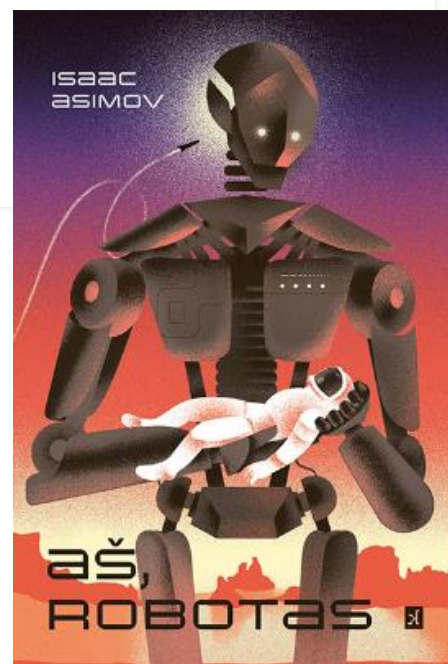
- Atsakingo duomenų tvarkymo poreikis
- Šališkumo pasireiškimai dirbtinio intelekto modeliuose
- Kūrėjų atsakomybė, kuriant dirbtinio intelekto sistemas
- ....

Taisyklės robotams

- Pirmosios apibrėžtos taisyklės robotams iš Isaac Asimov'o apsakymo „Runaround“ (~1942m):

- robotas negali sužeisti žmogaus arba savo neveiklumu leisti žmogui nukentėti;
- robotas turi paklusti žmogaus duodamiems įsakymams, išskyrus atvejus, kai tokie įsakymai prieštarauja pirmajam dėsniui;
- robotas privalo saugoti savo egzistavimą, jei tokia apsauga neprieštarauja pirmajam ir antrajam dėsniams.

Nuotrauka: Knygos „Aš robotas“ viršelis

Ačiū už dėmesį